

Załącznik 4 do uchwały nr 330/2022
Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej
z dnia 16 marca 2022 r.

Akademia Pedagogiki Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej

Katedra Profilaktyki Społecznej i Pracy Socjalnej

Program studiów

**studia drugiego stopnia
na kierunku praca socjalna**

profil ogólnoakademicki

CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU STUDIÓW

Nazwa kierunku studiów	praca socjalna
Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji	poziom 7
Poziom studiów	studia drugiego stopnia
Profil	ogólnoakademicki

<p>Moduły</p>	<p>Mediacje rodzinne i społeczne</p> <p>Moduł ma na celu kompleksowe i rzetelne przygotowanie do pomocy w rozwiązywaniu konfliktów, których stronami są osoby korzystające z pomocy społecznej. W jego ramach studenci nabędą wiedzę z zakresu komunikacji interpersonalnej (werbalnej i niewerbalnej), uwarunkowań i rodzajów konfliktów oraz mediacji jako jednego ze sposobów ich rozwiązywania. Rozwiną również praktyczne umiejętności pozwalające rozwiązywać w szczególności te rodzaje konfliktów, z którymi pracownik socjalny spotyka się podczas swojej pracy z klientem, tj. konflikty pomiędzy członkami rodziny, w grupach pracowniczych oraz w społecznościach lokalnych. Ponadto studenci zostaną zapoznani z zasadami i warsztatem prowadzenia mediacji w sporach rodzinnych, pracowniczych i rozwiązywaniem sporów zbiorowych.</p> <p>Absolwent, który zrealizował moduł, będzie posiadał wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne do pracy we wszystkich jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, zakładach karnych, szpitalach, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, poradniach oraz organizacjach pozarządowych, których celem statutowym jest pomoc rodzinom i osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Absolwent modułu będzie mógł się ubiegać o wpisanie na listę mediatorów stałych prowadzoną przez Prezesów Sądów Okręgowych.</p> <p>Interwencja kryzysowa w pracy socjalnej</p> <p>Moduł jest odpowiedzią na problemy, z jakimi borykają się jednostki, rodziny oraz społeczności zmagające się z sytuacjami kryzysowymi bądź trudnymi, wymagającymi podjęcia natychmiastowych działań poprzez udzielenie profesjonalnego wsparcia i pomocy. W ramach modułu student pozna założenia pracy socjalnej z rodziną w cyklu życia, a także specyfikę pracy socjalnej z rodziną doświadczającą przemocy. Szczególna uwaga zostanie poświęcona pracy socjalnej z rodzinami dotkniętymi uzależnieniem, śmiercią i żałobą, kataklizmami i katastrofami oraz zachowaniami suicydalnymi.</p> <p>Absolwent, który zrealizował moduł będzie miał ugruntowaną wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne dotyczące stosowania interwencji kryzysowej w pracy socjalnej z klientem lub rodziną w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, zakładach karnych, szpitalach, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, ośrodkach interwencji kryzysowej oraz organizacjach pozarządowych.</p>
<p>Forma studiów</p>	<p>studia stacjonarne I niestacjonarne</p>
<p>Liczba semestrów</p>	<p>4</p>
<p>Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów</p>	<p>120 ECTS</p>

Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister
Łączna liczba godzin zajęć	1050 (bez praktyk)
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia	Ocena efektów uczenia się – są to kryteria oceny pracy ustalone przez prowadzącego zajęcia i/lub skale punktowe z przedziałami odpowiadającymi skali ocen przyjętej w APS (2,0; 3,0; 3,5; 4,0; 4,5; 5,0). Kryteria oceny publikowane są w systemie USOS w elektronicznych sylabusach przedmiotów.
Sposoby oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia	egzamin, zaliczenie na ocenę, zaliczenie
Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	120 punktów ECTS
Procentowy udział liczby punktów ECTS (w łącznej liczbie punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów) uzyskanych w ramach zajęć zdalnych	14%
Dziedziny nauki/sztuki i dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty uczenia	Dziedzina – Nauki społeczne Dyscyplina - Pedagogika
Procentowy udział liczby punktów ECTS (w łącznej liczbie punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów) dla każdej z dyscyplin, do której przyporządkowany został kierunek studiów, ze wskazaniem dyscypliny wiodącej	Pedagogika – 100%

Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych*	Nie dotyczy
Wymiar praktyk zawodowych	80 godzin
Zasady i forma odbywania praktyk zawodowych	Dwutygodniowa praktyka realizowana w semestrze letnim pierwszego roku studiów.
Liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych	5 punktów ECTS
Procentowy udział punktów ECTS (w łącznej liczbie punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów), które student uzyskuje w ramach zajęć do wyboru	42%
Procentowy udział punktów ECTS (w łącznej liczbie punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów), którą student musi uzyskać w ramach zajęć: związanych z prowadzoną na uczelni działalnością naukową** w dyscyplinie/dyscyplinach do których przyporządkowany został kierunek studiów (w przypadku profilu ogólnoakademickiego) lub kształtujących umiejętności praktyczne (w przypadku profilu praktycznego)	51%

<p>Wskazanie związków z misją uczelni i strategią jej rozwoju</p>	<p>Kierunek praca socjalna w pełni wpisuje się w misję Uczelni, ukierunkowaną na przygotowanie profesjonalistów pełniących istotne funkcje zawodowe w środowiskach marginalizowanych społecznie, o specjalnych potrzebach edukacyjnych i społecznych.</p> <p>Misję i strategię rozwoju Uczelni uwzględniono zarówno w programie studiów, jak i sylwetce absolwenta. Nadrzędnym celem realizacji programu studiów jest kształcenie profesjonalistów, dbających zarówno o rozwijanie własnej osobowości, zamiłowań naukowych i zawodowych, umiejętności praktycznych – jak i troszczących się o wszechstronny rozwój osób i środowisk, na rzecz których będą pracować, w szczególności osób z różnorodnymi rodzajami niepełnosprawności w duchu poszanowania ich ludzkich i obywatelskich praw, zrozumienia i akceptacji dla odmienności, traktowania niepełnosprawności jako niezbywalnego elementu ludzkiej kondycji oraz włączania osób marginalizowanych w życie społeczeństwa na zasadzie równoprawnych obywateli. Dodatkowo profil ogólnoakademicki studiów umożliwi rzetelne przygotowanie studentów do prowadzenia badań naukowych w obszarach w pełni odpowiadających misji uczelni. Wartości zawarte w skrócie Uczelni – APS tj. akceptacja, partycypacja, solidarność społeczna znajdują pełne odzwierciedlenie w pracy pracownika socjalnego.</p> <p>Program studiów magisterskich skonstruowano w zgodzie z ustawą o pomocy społecznej oraz z uwzględnieniem diagnoz dokonywanych przez Departament Pomocy i Integracji Społecznej. Bierze on również pod uwagę aktualne potrzeby pracodawców oraz możliwości rynku usług pomocowych, a także zmiany dokonujące w życiu społecznym, szczególnie różnorodne, niekiedy nowe, silnie manifestujące się problemy społeczne.</p>
---	--

Sylwetka absolwenta

Absolwenci i absolwentki kierunku praca socjalna nabywają uprawnienia do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, zgodnie z wymogami Ustawy o pomocy społecznej dotyczącymi kwalifikacji do tego zawodu. **Tylko studia na kierunku praca socjalna nadają kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego.** Żadne inne studia nie upoważniają bezpośrednio do zatrudnienia w ramach tej profesji. Pracownicy socjalni zatrudniani są w: ośrodkach pomocy społecznej w gminie, w powiatowych centrach pomocy społecznej, w domach pomocy społecznej, wydziałach polityki społecznej, regionalnych ośrodkach pomocy społecznej, w centrach integracji społecznej, środowiskowych domach samopomocy (dla osób z niepełnosprawnością intelektualną), domach dziennego pobytu (dla seniorów), organizacjach pozarządowych, m.in. stowarzyszeniach i fundacjach, szpitalach, zakładach karnych. Ponadto absolwenci pracy socjalnej mogą zostać zatrudnieni jako: animatorzy społeczni, organizatorzy społeczności lokalnych; asystenci rodzin, asystenci osób niepełnosprawnych; wychowawcy w domach dziecka, koordynatorzy pieczy zastępczej; prowadzący kluby seniora; doradcy zawodowi, doradcy życiowi; asystenci osób w różnym wieku, w tym starszych i niepełnosprawnych; mogą prowadzić działalność gospodarczą w zakresie pedagogizacji rodzin, prowadzenia szkół dla rodziców, grup wsparcia, tematycznych, innych oraz inicjować powstawanie grup samopomocowych, podnoszących kompetencje życiowe (takie zatrudnienie organizują ośrodki pomocy społecznej, gminy w ramach innowacji społecznych, organizacje pozarządowe, a także inne instytucje).

Od absolwentów kierunku praca socjalna drugiego stopnia nie wymaga się posiadania I stopnia specjalizacji zawodowej w ubieganiu się o awans do kolejnego. **Ukończenie studiów magisterskich w zakresie pracy socjalnej jest spełnieniem kryteriów niezbędnych do uzyskania II stopnia specjalizacji zawodowej.** Wiążą się z tym lepsze warunki zatrudnienia (szczegółowo określone w przepisach wewnętrznych danej instytucji).

Absolwenci i absolwentki studiów II stopnia na kierunku praca socjalna są przygotowani do podjęcia studiów doktoranckich.

*Dotyczy kierunku studiów przyporządkowanego do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne i nauki społeczne. ** Uwzględnia się zajęcia przygotowujące do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Odniesienie do uniwersalnej charakterystyki poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji		
Absolwent kierunku praca socjalna studia drugiego stopnia		Symbol efektu z PRK
zna i rozumie	w pogłębiony sposób wybrane fakty, teorie, metody oraz złożone zależności między nimi, także w powiązaniu z innymi dziedzinami, różnorodne, złożone uwarunkowania i aksjologiczny kontekst prowadzonej działalności w obszarze pracy socjalnej;	P7U_W
potrafi:	wykonywać zadania oraz formułować i rozwiązywać problemy, z wykorzystaniem nowej wiedzy, także z innych dziedzin, samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie, komunikować się ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców, odpowiednio uzasadniać stanowiska;	P7U_U
jest gotów do:	do tworzenia i rozwijania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy i życia, podejmowania inicjatyw, krytycznej oceny siebie oraz zespołów i organizacji, w których uczestniczy, przewodzenia grupie i ponoszenia odpowiedzialności za nią.	P7U_K

Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia		
Symbol efektu kierunkowego	Efekty kierunkowe	Symbol efektu z PRK
Absolwent/ka kierunku praca socjalna		
WIEDZA (zna i rozumie:)		
PS2_W01	w pogłębionym stopniu specyfikę pracy socjalnej i jej powiązania z pedagogiką, psychologią, socjologią, medycyną oraz polityką społeczną;	P7S_WG

PS2_W02	w pogłębionym stopniu współczesne koncepcje teoretyczne oraz nowe tendencje metodyczne w pracy socjalnej;	P7S_WG
PS2_W03	w pogłębionym stopniu zasady działania instytucji i organizacji sektora pomocy społecznej oraz integracji społecznej i ich wzajemne relacje w procesie konstruowania systemu pomocy i wsparcia;	P7S_WG
PS2_W04	w pogłębionym stopniu zasady organizujące procesy instytucjonalizacji indywidualnych i grupowych działań pomocowych i samopomocowych;	P7S_WG
PS2_W05	w pogłębionym stopniu relacje między kluczowymi dla funkcjonowania jednostki w rodzinie, grupach społecznych i społeczeństwie globalnym systemami zabezpieczenia społecznego;	P7S_WG
PS2_W06	w pogłębionym stopniu zastosowanie metod, technik i narzędzi diagnostycznych w celu pozyskiwania danych niezbędnych do opracowania programów i projektów przeciwdziałania problemom społecznym;	P7S_WK
PS2_W07	w pogłębionym stopniu metodologiczne podstawy badań społecznych uwzględniających specyfikę pracy socjalnej i pomocy społecznej;	P7S_WG P7S_WK
PS2_W08	w pogłębionym stopniu zastosowanie zasad i norm prawnych oraz uwarunkowań ekonomicznych działalności zawodowej;	P7S_WG
PS2_W09	w pogłębionym stopniu zastosowanie zasad etycznych i etyki zawodowej pracowników socjalnych;	P7S_WG
PS2_W10	w pogłębionym i rozszerzonym stopniu przyczyny i konsekwencje wybranych problemów, dysfunkcji i patologii społecznych oraz dylematy współczesnej cywilizacji;	P7S_WG
PS2_W11	w pogłębionym stopniu istotne dla pracy socjalnej aspekty z zakresu prawa autorskiego oraz zasady zarządzania zasobami własności intelektualnej;	P7S_WK
PS2_W12	w pogłębionym stopniu różne formy rozwoju przedsiębiorczości indywidualnej w sektorze pomocy społecznej i integracji społecznej;	P7S_WK
UMIEJĘTNOŚCI (potrafi:)		

PS2_U01	samodzielnie diagnozować oraz dokonać pogłębionej oceny pojęć, teorii, zjawisk i procesów społecznych mających wpływ na funkcjonowanie jednostki w rodzinie, grupie społecznej, społeczeństwie;	P7S_UW
PS2_U02	trafnie identyfikować i interpretować problemy z zastosowaniem właściwej metody badawczej, w tym formułować i testować hipotezy badawcze;	P7S_UW
PS2_U03	dokonać właściwego doboru źródeł, korzystać z narzędzi informacyjno–komunikacyjnych oraz przystosować istniejące narzędzia badawcze;	P7S_UW
PS2_U04	rozwiązywać konflikty na drodze mediacji oraz radzić sobie w sytuacjach stresowych i przeciwdziałać wypaleniu zawodowemu;	P7S_UW
PS2_U05	zastosować innowacyjne rozwiązania metodyczne na rzecz osób, grup, społeczności lokalnych wymagających zindywidualizowanych form wsparcia społecznego, w tym mediację i interwencję kryzysową;	P7S_UW
PS2_U06	posługiwać się normami i zasadami prawnymi i etycznymi w celu rozwiązywania problemów i projektowania rozwiązań konstruujących system usług społecznych wspierających potrzeby jednostek, grup i społeczności lokalnych;	P7S_UW
PS2_U07	samodzielnie, w trafny sposób wybrać i zaproponować strategie rozwiązania różnych problemów społecznych, konfliktów lub kryzysów; inicjować nowe formy pomocy; przewidywać wielokierunkowe skutki działalności; przedstawić merytoryczną argumentację dla projektowanych działań;	P7S_UW
PS2_U08	wykorzystać w procesie projektowania działań pomocowych na rzecz osób, grup i społeczności lokalnych istniejący potencjał instytucji i organizacji społecznych;	P7S_UW
PS2_U09	przygotowywać różne typy opracowań pisemnych w języku polskim (w tym pisma urzędowe i użytkowe wykorzystywane w pracy socjalnej) oraz języku obcym z zakresu pracy socjalnej z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych w oparciu o różne źródła, z poszanowaniem zasad kultury języka i stylistyki;	P7S_UK
PS2_U10	komunikować się na tematy związane z pracą socjalną ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców oraz prowadzić debatę i dyskurs;	P7S_UK

PS2_U11	posługiwać się językiem obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, w stopniu pogłębionym w zakresie specjalistycznej terminologii właściwej dla pracy socjalnej;	P7S_UK
PS2_U12	planować i realizować zadania zespołowe właściwe dla pracy socjalnej; realizować zespołowe projekty i programy socjalne we współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w sektorze pomocy społecznej; kierować pracą zespołu, przyjmując odpowiedzialność za efekty jego pracy;	P7S_UO
PS2_U13	uczyć się nowych treści i doskonalić umiejętności poprzez samokształcenie, samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie oraz wspierać i motywować innych do podejmowania działań w tym zakresie;	P7S_UU
KOMPETENCJE SPOŁECZNE (jest gotów/owa do:)		
PS2_K01	uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w zakresie pracy socjalnej;	P7S_KK
PS2_K02	krytycznej oceny poziomu wiedzy teoretycznej oraz umiejętności metodycznych; aktualizowania i pogłębiania kompetencji zawodowych z wykorzystaniem nowoczesnych metod i środków;	P7S_KK
PS2_K03	inicjowania działań i uczestniczenia w przygotowaniu projektów służących wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań problemów społecznych;	P7S_KO
PS2_K04	komunikowania się, konsultowania lub zasięgania opinii ekspertów przy rozwiązywaniu problemów; uwzględniania poglądów i opinii współpracowników, budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu pomocy, opieki i wsparcia;	P7S_KO
PS2_K05	odpowiedzialnego zaangażowania w projektowanie i realizację różnych form działań pomocowych i innych form współpracy z różnymi instytucjami i organizacjami na rzecz realizacji działań pomocowych;	P7S_KO
PS2_K06	odpowiedzialnego pełnienia roli zawodowej pracownika socjalnego, w tym rozwijania dorobku i podtrzymywania etosu zawodu, przestrzegania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad;	P7S_KR

**OPIS PRZEDMIOTÓW
DLA STUDIÓW II STOPNIA
NA KIERUNKU PRACA SOCJALNA
(STUDIA STACJONARNE)**

Prawa człowieka		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W08	Ma podstawową wiedzę na temat międzynarodowych i konstytucyjnych wolności i praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osoby niepełnosprawnej oraz środków ich ochrony, w szczególności zasad przewodnich statusu jednostki, w tym zakazu dyskryminacji, europejskich i międzynarodowych organów ochrony praw człowieka;
2.	PS2_W01	Ma pogłębioną wiedzę na temat zdolności do czynności prawnych, zasad korzystania z niej, jej ograniczeń, w szczególności ubezwłasnowolnienia całkowitego i częściowego, postępowania w sprawach o ubezwłasnowolnienie, jego skutkach;
3.	PS2_W01	Ma pogłębioną wiedzę na temat katalogu wolności i praw człowieka, zasad przewodnich statusu jednostki, europejskich i międzynarodowych organów ochrony praw człowieka i środków ich ochrony;
4.	PS2_W10	Rozpoznaje przypadki dyskryminacji bezpośredniej i pośredniej, molestowania, molestowania seksualnego, zachęcania do dyskryminacji, dyskryminacji wielokrotnej, dyskryminacji przez asocjację oraz mowy nienawiści;
Umiejętności		
1.	PS2_U06	potrafi zdiagnozować przypadki naruszeń praw człowieka, w tym dyskryminacji, wskazać ich podstawę prawną oraz zaproponować zastosowanie odpowiednich środków prawnych ich ochrony;
2.	PS2_U06	potrafi zdiagnozować i rozwiązuje problemy wynikające z korzystania ze zdolności do czynności prawnych oraz określić konsekwencje ubezwłasnowolnienia;
Kompetencje społeczne		
1.	PS2_K01	Prezentuje postawę legalistyczną;

2.	PS2_K03	posiada szacunek do prawa i wartości, jakie prawo chroni;
3.	PS2_K03	utożsamia się z zasadą równości i niedyskryminacji, ma pogłębioną świadomość istnienia różnorodnych grup społecznych narażonych na dyskryminację;
4.	PS2_K04	jest przekonany o konieczności poszukiwania wsparcia prawnego dla osób tego wymagających.
TREŚCI PROGRAMOWE		
Wolności, prawa i obowiązki człowieka i obywatela (źródła wolności i praw człowieka, katalog wolności i praw człowieka i obywatela). Zakaz dyskryminacji w praktyce (definicja, rodzaje dyskryminacji na podstawie kodeksu pracy). Prawo do życia a prawo do decydowania o swoim życiu osobistym. Prawo i płeć - sytuacja kobiet w ujęciu międzynarodowym i krajowym. Prawa osób z niepełnosprawnościami w świetle Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami. Prawa dzieci w ujęciu międzynarodowym i krajowym.		

Współczesne nurty filozofii		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W02	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu znaczenie poszczególnych idei filozoficznych dla współczesnych przemian społecznych;
2.	PS2_W02	Rozumie istotę współczesnych dylematów filozoficznych oraz zna sposoby ich argumentowania za i przeciw;
3.	PS2_W02	Ma wiedzę o współczesnych trendach rozwojowych i najistotniejszych nowych osiągnięciach w zakresie filozofii;
4.	PS2_W10	Zna i rozumie złożone zależności między poszczególnymi zagadnieniami filozoficznymi a współczesnymi problemami społecznymi;
Umiejętności		
1.	PS2_U01	potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę filozoficzną, aby formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy społeczne;
2.	PS2_U10	potrafi komunikować się z użyciem filozoficznej terminologii; oraz wykorzystywać ją w debacie;

3.	PS2_U05	potrafi prezentować i oceniać różne stanowiska filozoficzne oraz krytycznie się do nich odnosić;
4.	PS2_U13	potrafi samodzielnie kształtować i planować własny rozwój poprzez wskazanie istotnych idei i wartości;
Kompetencje społeczne		
1.	PS2_K02	jest przygotowany/-a do krytycznej refleksji nad własnymi światopoglądem i posiadanymi ideami filozoficznymi;
2.	PS2_K01	jest przygotowany/-a do realizowania fundamentalnych idei filozoficznych w życiu społecznym i publicznym oraz ich merytorycznego uzasadniania;
3.	PS2_K03	jest przygotowany/-a do krytycznej refleksji poznawanych i treści filozoficznych oraz ich oceny względem aktualnych problemów społecznych;
4.	PS2_K05	jest przygotowany/-a do merytorycznej oceny i odpowiedzialnego realizowania zadań wynikających z aktualnie wykonywanego zawodu i pełnionej funkcji społecznej.
TREŚCI PROGRAMOWE		
Wybrane zagadnienia współczesnej filozofii. Źródła i oddziaływanie filozofii współczesnej. Podstawowe nurty w filozofii współczesnej - wybór: filozofia pozytywistyczna, analityczna, pragmatyczna, egzystencjalizm, filozofia życia, personalizm, fenomenologia, filozofia umysłu i ekofilozofia.		

Seminarium dyplomowe magisterskie – 1		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W07	zna w pogłębionym stopniu metodologiczne założenia badań społecznych uwzględniających specyfikę pracy socjalnej i pomocy społecznej i ich zastosowanie przy przygotowywaniu pracy dyplomowej magisterskiej;
2.	PS2_W11	zna w pogłębionym stopniu aspekty z zakresu prawa autorskiego i potrafi wykorzystać wiedzę tę wiedzę podczas przygotowania pracy dyplomowej magisterskiej;

		Umiejętności
1.	PS2_U09	potrafi przygotowywać pracę pisemną w języku polskim z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych w oparciu o różne źródła, z poszanowaniem zasad kultury języka i stylistyki;
		Kompetencje społeczne
1.	PS2_K02	jest gotów do krytycznej oceny poziomu wiedzy teoretycznej z zakresu tematu pracy dyplomowej magisterskiej;
TREŚCI PROGRAMOWE		
Analiza tekstów naukowych, aktów prawnych oraz istniejących badań naukowych z zakresu wybranych problemów społecznych. Zasady opracowania konspektu pracy dyplomowej magisterskiej. Zasady przygotowywania pracy dyplomowej magisterskiej (cytowanie, sporządzanie przypisów i bibliografii).		

Metodologia badań z elementami statystyki		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W06	zna w pogłębionym stopniu zastosowanie metod, technik i narzędzi diagnostycznych w celu pozyskiwania danych niezbędnych do opracowania programów i projektów przeciwdziałania problemom społecznym;
2.	PS2_W07	zna w pogłębionym stopniu metodologiczne podstawy badań społecznych uwzględniających specyfikę pracy socjalnej i pomocy społecznej;
		Umiejętności
1.	PS2_U02	potrafi trafnie identyfikować i interpretować problemy z zastosowaniem właściwej metody badawczej, w tym formułować i testować hipotezy badawcze;
		Kompetencje społeczne
1.	PS2_K02	jest gotów do krytycznej oceny poziomu wiedzy teoretycznej oraz umiejętności metodycznych; aktualizowania i pogłębiania kompetencji zawodowych z wykorzystaniem nowoczesnych metod i środków;

2.	PS2_K05	jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia roli zawodowej pracownika socjalnego, w tym rozwijania dorobku i podtrzymywania etosu zawodu, przestrzegania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad;
TREŚCI PROGRAMOWE		
Czym jest poznanie? Prawda i błędy poznawcze. Źródła poznania. Zmysły, intelekt, intuicja, opinia publiczna. Kulturowe aspekty poznania. Specyfika poznania społecznego. Badania jakościowe i ilościowe. Badania jakościowe - zagadnienie kategoryzacji. Badania ilościowe - opis statyczny i wnioskowanie statystyczne. Techniki badawcze. Problem triangulacji. Etyka badań naukowych.		

Modele pracy socjalnej		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W01	zna w pogłębionym stopniu specyfikę pracy socjalnej i jej powiązania z pedagogiką, psychologią, socjologią, medycyną oraz polityką społeczną;
2.	PS2_W02	zna w pogłębionym stopniu współczesne modele pracy socjalnej;
Umiejętności		
1.	PS2_U01	potrafi samodzielnie diagnozować oraz dokonać pogłębionej oceny pojęć, teorii, zjawisk i procesów społecznych, omówionych w ramach różnych modeli pracy socjalnej, mających wpływ na funkcjonowanie jednostki w rodzinie, grupie społecznej, społeczeństwie;
2.	PS1_U07	potrafi samodzielnie, w trafny sposób wybrać i zaproponować strategie rozwiązania różnych problemów społecznych, konfliktów lub kryzysów oraz w oparciu o wybrane modele pracy socjalnej inicjować nowe formy pomocy; przewidywać wielokierunkowe skutki działalności; przedstawić merytoryczną argumentację dla projektowanych działań;
Kompetencje społeczne		
1.	PS2_K01	jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w zakresie pracy socjalnej;
2.	PS2_K05	jest gotów do odpowiedzialnego zaangażowania w projektowanie i realizację różnych form działań pomocowych i innych form współpracy z różnymi instytucjami i organizacjami na rzecz realizacji działań pomocowych w ramach różnych modeli pracy socjalnej;
TREŚCI PROGRAMOWE		

Model medyczny i model metodycznego działania; model psychospołeczny, model funkcjonalny; model modyfikacji zachowań, podmiotowy i przedmiotowy model pracy socjalnej; model pracy socjalnej zorientowany na problem a podejście skoncentrowane na zadaniach i rozwiązaniach; modele pracy grupowej, środowiskowy model pracy socjalnej; model oparty na budowaniu i rozwoju społeczności – centrum aktywności lokalnej; interpersonalny model pracy socjalnej; model pracy socjalnej w perspektywie koncepcji państwa; model motywowania rodziny do pracy nad zmianą dotychczasowego sposobu życia; model pracy socjalnej „Wsparcie” (sposób odkrycia kreatywnej pracy z klientem/rodziną); Konferencja Grupy Rodzinnej.

Prawo w pracy pracownika socjalnego		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W03	zna i rozumie w pogłębionym stopniu zasady działania instytucji i organizacji sektora pomocy społecznej oraz integracji społecznej i ich wzajemne relacje w procesie konstruowania systemu pomocy i wsparcia;
2.	PS2_W08	zna w pogłębionym stopniu zastosowanie zasad i norm prawnych działalności zawodowej pracowników socjalnych;
3.	PS2_W09	zna w pogłębionym stopniu zastosowanie zasad etycznych i etyki zawodowej pracowników socjalnych;
4.	PS2_W11	zna i rozumie w pogłębionym stopniu istotne dla pracy socjalnej aspekty z zakresu prawa autorskiego oraz zasady zarządzania zasobami własności intelektualnej;
Umiejętności		
1.	PS2_U06	potrafi posługiwać się normami i zasadami prawnymi i etycznymi w celu rozwiązywania problemów i projektowania rozwiązań konstruujących system usług społecznych wspierających potrzeby jednostek, grup i społeczności lokalnych;
2.	PS2_U07	potrafi samodzielnie, w trafny sposób wybrać i zaproponować strategie rozwiązania różnych problemów społecznych, konfliktów lub kryzysów; inicjować nowe formy pomocy; przewidywać wielokierunkowe skutki działalności; przedstawić merytoryczną argumentację dla projektowanych działań;
3.	PS2_U13	potrafi uczyć się nowych treści i doskonalić umiejętności poprzez samokształcenie, samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez

		całe życie oraz wspierać i motywować innych do podejmowania działań w tym zakresie;
		Kompetencje społeczne
1.	PS2_K01	jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w zakresie pracy socjalnej;
2.	PS2_K02	jest gotów do krytycznej oceny poziomu wiedzy teoretycznej oraz umiejętności metodycznych; aktualizowania i pogłębiania kompetencji zawodowych z wykorzystaniem nowoczesnych metod i środków;
3.	PS2_K05	jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia roli zawodowej pracownika socjalnego, w tym rozwijania dorobku i podtrzymywania etosu zawodu, przestrzegania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad;

TREŚCI PROGRAMOWE

Prawo - definicja. Dziedziny prawa. Źródła prawa (pojęcie źródeł prawa, Konstytucja RP, ratyfikowane umowy międzynarodowe, ustawy, rozporządzenia, akty prawa miejscowego, akty prawa wewnętrznego, hierarchia źródeł prawa). Elementy prawa konstytucyjnego. Władza ustawodawcza, wykonawcza i sędziowska w Polsce. Wymagania kwalifikacyjne dotyczące zawodu pracownika socjalnego. Charakterystyka zawodu pracownika socjalnego. Zadania i uprawnienia pracownika socjalnego. Charakterystyka instytucji, w których możliwe jest zatrudnienie pracownika socjalnego. Funkcje, organizacja i zadania pomocy społecznej. Podstawy do udzielenia pomocy przez pracownika socjalnego i rodzaje udzielanej pomocy. Prawo administracyjne w pracy pracownika socjalnego. Prawo karne w pracy pracownika socjalnego. Prawo własności intelektualnej. Ochrona danych osobowych w pracy pracownika socjalnego.

Prawne podstawy interwencji kryzysowej		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W03	zna i rozumie w pogłębionym stopniu zasady działania instytucji i organizacji sektora pomocy społecznej oraz integracji społecznej i ich wzajemne relacje w procesie konstruowania systemu pomocy i wsparcia;
2.	PS2_W04	zna i rozumie w pogłębionym stopniu zasady organizujące procesy instytucjonalizacji indywidualnych i grupowych działań pomocowych i samopomocowych;

	PS2_W09	zna w pogłębionym stopniu zastosowanie zasad etycznych i etyki zawodowej pracowników socjalnych;
		Umiejętności
1.	PS2_U05	potrafi zastosować innowacyjne rozwiązania metodyczne na rzecz osób, grup, społeczności lokalnych wymagających zindywidualizowanych form wsparcia społecznego, w tym mediację i interwencję kryzysową;
2.	PS2_U06	potrafi posługiwać się normami i zasadami prawnymi i etycznymi w celu rozwiązywania problemów i projektowania rozwiązań konstruuujących system usług społecznych wspierających potrzeby jednostek, grup i społeczności lokalnych;
3.	PS2_U07	potrafi samodzielnie, w trafny sposób wybrać i zaproponować strategie rozwiązania różnych problemów społecznych, konfliktów lub kryzysów; inicjować nowe formy pomocy; przewidywać wielokierunkowe skutki działalności; przedstawić merytoryczną argumentację dla projektowanych działań;
4.	PS2_U13	potrafi uczyć się nowych treści i doskonalić umiejętności poprzez samokształcenie, samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie oraz wspierać i motywować innych do podejmowania działań w tym zakresie;
		Kompetencje społeczne
1.	PS2_K01	jest gotów/owa do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w zakresie pracy socjalnej;
2.	PS2_K04	jest gotów do komunikowania się, konsultowania lub zasięgania opinii ekspertów przy rozwiązywaniu problemów; uwzględniania poglądów i opinii współpracowników, budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu pomocy, opieki i wsparcia;
3.	PS2_K02	jest gotów do krytycznej oceny poziomu wiedzy teoretycznej oraz umiejętności metodycznych; aktualizowania i pogłębiania kompetencji zawodowych z wykorzystaniem nowoczesnych metod i środków;
4.	PS2_K05	jest gotów/owa do odpowiedzialnego zaangażowania w projektowanie i realizację różnych form działań pomocowych i innych form współpracy z różnymi instytucjami i organizacjami na rzecz realizacji działań pomocowych;
TREŚCI PROGRAMOWE		

Interwencja kryzysowa – definicja. Interwencja kryzysowa w świetle ustawy o pomocy społecznej. Osoby i rodziny obejmowane interwencją kryzysową. Uprawnieni do świadczeń w formie interwencji kryzysowej. Podmioty i instytucje podejmujące działania w postaci interwencji kryzysowej. Ośrodek interwencji kryzysowej. Interwencja kryzysowa w instytucjach pomocy społecznej. Interwencja kryzysowa w sytuacji zaistnienia przemocy w świetle ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Definicja przemocy w rodzinie. Praca zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą domową oraz osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc. Procedura „Niebieskiej Karty”. Izolacja sprawcy od osoby doświadczającej przemocy. Interwencja kryzysowa w sytuacji zagrożenia życia. Udzielanie schronienia i wsparcia uprawnionym osobom w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w ramach interwencji kryzysowej. Leczenie uzależnienia na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Przymusowe leczenie odwykowe. Leczenie uzależnień osób skazanych za przestępstwa. Interwencja kryzysowa w sytuacjach kataklizmów oraz katastrof.

Podstawy prawa pracy		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W08	zna w pogłębionym stopniu zastosowanie zasad i norm prawnych z zakresu prawa pracy w pracy pracownika socjalnego;
Umiejętności		
1.	PS2_U06	potrafi posługiwać się normami i zasadami prawnymi z zakresu prawa pracy w celu rozwiązywania problemów i projektowania rozwiązań konstruuujących system usług społecznych wspierających potrzeby jednostek, grup i społeczności lokalnych;
Kompetencje społeczne		
1.	PS2_K03	jest gotów do inicjowania działań i uczestniczenia w przygotowaniu projektów społecznych - indywidualnych i zespołowych zgodnie z obowiązującym prawem;
2.	PS2_K04	jest gotów do konsultowania lub zasięgania opinii ekspertów, w tym z zakresu prawa, przy rozwiązywaniu problemów;
TREŚCI PROGRAMOWE		
<p>Podstawowe pojęcia z zakresu prawa pracy (m.in. pracownik, pracodawca, młodociany). Zasady prawa pracy. Stosunek pracy (sposoby nawiązania stosunku pracy: umowa o pracę, wybór, mianowanie, powołanie, spółdzielcza umowa o pracę). Obowiązki pracodawcy i pracownika. Wybrane regulacje prawne z zakresu: wynagrodzenia za pracę, czasu pracy, urlopów pracowniczych. Uprawnienia pracownicze związane z rodzicielstwem. Wybrane zagadnienia dotyczące zatrudniania młodocianych. Rozpatrywanie sporów o roszczenia ze stosunku pracy.</p>		

Współczesne problemy społeczne		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W01	zna w pogłębionym stopniu współczesne problemy społeczne i ich powiązania z pedagogiką, psychologią, socjologią, medycyną oraz polityką społeczną;
2.	PS2_W02	zna w pogłębionym stopniu współczesne koncepcje teoretyczne oraz nowe tendencje metodyczne związane z rozwiązywaniem problemów społecznych;
		Umiejętności
1.	PS2_U01	potrafi samodzielnie diagnozować oraz dokonać pogłębionej oceny pojęć, teorii, zjawisk i procesów społecznych mających wpływ na funkcjonowanie jednostki w rodzinie, grupie społecznej, społeczeństwie oraz na występujące problemy społeczne;
2.	PS2_U07	potrafi samodzielnie, w trafny sposób wybrać i zaproponować strategie rozwiązania różnych problemów społecznych, inicjować nowe formy pomocy; przewidywać wielokierunkowe skutki działalności; przedstawić merytoryczną argumentację dla projektowanych działań;
		Kompetencje społeczne
1.	PS2_K01	jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w zakresie pracy socjalnej oraz wspierania jednostek, grup i społeczności;
2.	PS2_K03	jest gotów do inicjowania działań i uczestniczenia w przygotowaniu projektów służących wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań problemów społecznych;
TREŚCI PROGRAMOWE		
<p>Analiza wybranych problemów społecznych: problemy społeczno–ekonomiczne w społeczeństwie polskim w XXI wieku; problemy współczesnej rodziny; uzależnienia; problemy związane z funkcjonowaniem na rynku pracy; problemy wybranych grup społecznych narażonych na wykluczenie z różnych sfer życia społecznego; problem przestępczości; wybrane problemy dzieci i młodzieży; strategie rozwiązywania problemów społecznych adresowane do różnych grup odbiorców.</p>		

Wybrane instytucje prawa cywilnego oraz rodzinnego i opiekuńczego		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W08	zna w pogłębionym stopniu wybrane instytucje z zakresu prawa cywilnego oraz rodzinnego i opiekuńczego i ich zastosowanie w pracy pracowników socjalnych;
		Umiejętności
1.	PS2_U06	potrafi posługiwać się normami i zasadami prawnymi z zakresu prawa cywilnego oraz rodzinnego i opiekuńczego w celu rozwiązywania problemów i projektowania rozwiązań konstruujących system usług społecznych wspierających potrzeby jednostek, grup i społeczności lokalnych;
		Kompetencje społeczne
1.	PS2_K03	jest gotów do inicjowania działań i uczestniczenia w przygotowaniu projektów społecznych - indywidualnych i zespołowych - służących wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań problemów społecznych zgodnie z obowiązującym prawem;
2.	PS2_K04	konsultowania lub zasięgania opinii ekspertów, w tym z zakresu prawa, przy rozwiązywaniu problemów;
TREŚCI PROGRAMOWE		
Wybrane zagadnienia z zakresu prawa rzeczowego (własność, współwłasność), użytkowanie wieczyste, ograniczone prawa rzeczowe (użytkowanie, służebność, zastaw, hipoteka, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu)). Wybrane zagadnienia z zakresu prawa spadkowego (dziedziczenie ustawowe, rozporządzenia na wypadek śmierci). Prawa i obowiązki małżonków. Małżeńskie ustroje majątkowe. Unieważnienie małżeństwa, ustanie małżeństwa przez rozwód, separacja. Instytucja władzy rodzicielskiej. Kontakty rodziców z dziećmi. Obowiązek alimentacyjny.		

Współczesne nurty pedagogiczne		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W01	zna w pogłębionym stopniu specyfikę pracy socjalnej oraz jej powiązania z pedagogiką;
2.	PS2_W02	zna w pogłębionym stopniu współczesne koncepcje teoretyczne oraz nowe tendencje w pedagogice;
		Umiejętności

1.	PS2_U01	potrafi samodzielnie diagnozować oraz dokonać pogłębionej oceny złożonych zjawisk i procesów społecznych mających wpływ na funkcjonowanie jednostki w rodzinie, grupie społecznej, społeczeństwie;
2.	PS2_U13	potrafi uczyć się nowych treści i doskonalić umiejętności poprzez samokształcenie, samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie;
Kompetencje społeczne		
1.	PS2_K01	jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych;
2.	PS2_K02	jest gotów do krytycznej oceny poziomu wiedzy teoretycznej oraz umiejętności metodycznych; aktualizowania i pogłębiania kompetencji zawodowych z wykorzystaniem nowoczesnych metod i środków;
TREŚCI PROGRAMOWE		
<p>Pedagogika jako nauka: tożsamość, przedmiot i zakres, związek pedagogiki z innymi naukami. wychowanie jako podstawowe pojęcie pedagogiczne. Wybrane kierunki pedagogiczne i systemy wychowania: pedagogika pozytywistyczna, pedagogika kultury, pedagogika personalistyczna, pedagogika egzystencjalna, pedagogika religii, pedagogika Nowego Wychowania, pedagogika pragmatyzmu, pedagogika Marii Montessori, pedagogika Janusza Korczaka, pedagogika serca Marii Łopatkowej, pedagogika Celestyna Freineta, pedagogika krytyczna, pedagogika międzykulturowa, pedagogika ekologiczna, antypedagogika, pedagogika postmodernizmu, edukacja domowa.</p>		

Seminarium dyplomowe magisterskie – 2		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W07	zna w pogłębionym stopniu metodologiczne założenia badań społecznych uwzględniających specyfikę pracy socjalnej i pomocy społecznej i ich zastosowanie przy przygotowywaniu pracy dyplomowej magisterskiej;
2.	PS2_W11	zna w pogłębionym stopniu aspekty z zakresu prawa autorskiego i potrafi wykorzystać tę wiedzę podczas przygotowania pracy dyplomowej magisterskiej;
Umiejętności		
1.	PS2_U09	potrafi przygotowywać pracę pisemną w języku polskim z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych w oparciu o różne źródła, z poszanowaniem zasad kultury języka i stylistyki;

		Kompetencje społeczne
1.	PS2_K02	jest gotów do krytycznej oceny poziomu wiedzy teoretycznej z zakresu tematu pracy dyplomowej magisterskiej;
TREŚCI PROGRAMOWE		
Opracowanie wstępnej wersji części teoretycznej pracy. Opracowanie metodologii badań własnych realizowanych na potrzeby pracy dyplomowej magisterskiej. Realizacja badań własnych na potrzeby pracy dyplomowej magisterskiej.		

Psychologia konfliktów		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W02	zna w pogłębionym stopniu współczesne koncepcje teoretyczne z zakresu psychologii konfliktu;
2.	PS2_W10	zna w pogłębionym i rozszerzonym stopniu przyczyny i konsekwencje konfliktów oraz dylematy współczesnej cywilizacji;
Umiejętności		
1.	PS2_U04	potrafi rozwiązywać konflikty;
2.	PS2_U07	potrafi samodzielnie, w trafny sposób wybrać i zaproponować strategie rozwiązania konfliktów; inicjować nowe formy pomocy; przewidywać wielokierunkowe skutki działalności; przedstawić merytoryczną argumentację dla projektowanych działań;
Kompetencje społeczne		
1.	PS2_K01	jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu konfliktów w zakresie pracy socjalnej;
2.	PS2_K04	jest gotów do komunikowania się, konsultowania lub zasięgania opinii ekspertów przy rozwiązywaniu konfliktów; uwzględniania poglądów i opinii współpracowników, budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu pomocy, opieki i wsparcia;
TREŚCI PROGRAMOWE		

Istota konfliktu - podmiot, przedmiot, aktywność stron, dynamika, fazy, przyczyny, rodzaje. Walory i mankamenty konfliktów. Czynniki eskalujące i osłabiające konflikty. Konstrukttywne i destruktywne rozwiązywanie konfliktów. Interwencja w konflikt - mediacja, admonicja, koncyliacja, moderacja, arbitraż.

Podstawy psychologii kryzysu		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W02	zna w pogłębionym stopniu współczesne koncepcje teoretyczne oraz nowe tendencje metodyczne w pracy socjalnej dotyczące kryzysu;
2.	PS2_W10	zna w pogłębionym i rozszerzonym stopniu przyczyny i konsekwencje kryzysów;
Umiejętności		
1.	PS2_U01	potrafi samodzielnie diagnozować oraz dokonać pogłębionej oceny pojęć, teorii, zjawisk i procesów społecznych mających wpływ na funkcjonowanie jednostki w rodzinie, grupie społecznej, społeczeństwie;
2.	PS2_U07	potrafi samodzielnie, w trafny sposób wybrać i zaproponować strategie rozwiązania kryzysów; inicjować nowe formy pomocy; przewidywać wielokierunkowe skutki działalności; przedstawić merytoryczną argumentację dla projektowanych działań;
Kompetencje społeczne		
1.	PS2_K01	jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w zakresie pracy socjalnej;
2.	PS2_K04	jest gotów do komunikowania się, konsultowania lub zasięgania opinii ekspertów przy rozwiązywaniu kryzysów; uwzględniania poglądów i opinii współpracowników, budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu pomocy, opieki i wsparcia;
TREŚCI PROGRAMOWE		

Pojęcie i charakterystyka kryzysu psychologicznego. Teorie kryzysu. Obszary kryzysów. Stany transkryzysowe. Modele i metody interwencji kryzysowej. Ogólne idee, założenia, cele, zasady i etapy. Zakres działań i kompetencje osób prowadzących interwencje kryzysowe. Rozpoznanie i ocena kryzysu, intensywności i natężenia. Interwencja wobec systemu rodzinnego.

Kulturowe uwarunkowania pracy pedagogicznej - fakultet		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W01	zna definicje i kluczowe zagadnienia z zakresu realizowanej tematyki oraz jej powiązanie i przydatność dla pracy socjalnej;
		Umiejętności
1.	PS2_U13	potrafi uczyć się nowych treści i doskonalić umiejętności wykorzystując omawiane zagadnienia;
		Kompetencje społeczne
1.	PS2_K01	jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w zakresie omawianego zagadnienia;
2.	PS2_K02	jest gotów do krytycznej oceny poziomu wiedzy teoretycznej z zakresu omawianego zagadnienia, dostrzegania konieczności aktualizowania i pogłębiania kompetencji zawodowych z wykorzystaniem nowoczesnych metod i środków warunkujących profesjonalizację działań pomocowych oraz wiedzy z zakresu omawianego zagadnienia;
TREŚCI PROGRAMOWE		
Treści programowe są indywidualnie opracowywane przez osobę prowadzącą zajęcia fakultatywne zgodnie z tematyką przedmiotu. Zajęcia fakultatywne mogą być prowadzone w języku obcym.		

Edukacja, wychowanie praca socjalna - fakultet		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W01	zna definicje i kluczowe zagadnienia z zakresu realizowanej tematyki oraz jej powiązanie i przydatność dla pracy socjalnej;
		Umiejętności
1.	PS2_U13	potrafi uczyć się nowych treści i doskonalić umiejętności wykorzystując omawiane zagadnienia;
		Kompetencje społeczne
1.	PS2_K01	jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w zakresie omawianego zagadnienia;
2.	PS2_K02	jest gotów do krytycznej oceny poziomu wiedzy teoretycznej z zakresu omawianego zagadnienia, dostrzegania konieczności aktualizowania i pogłębiania kompetencji zawodowych z wykorzystaniem nowoczesnych metod i środków warunkujących profesjonalizację działań pomocowych oraz wiedzy z zakresu omawianego zagadnienia;
TREŚCI PROGRAMOWE		
Treści programowe są indywidualnie opracowywane przez osobę prowadzącą zajęcia fakultatywne zgodnie z tematyką przedmiotu. Zajęcia fakultatywne mogą być prowadzone w języku obcym.		

Trening asertywności		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W02	zna w pogłębionym stopniu współczesne koncepcje teoretyczne oraz nowe tendencje metodyczne w pracy socjalnej;
		Umiejętności

1.	PS2_U04	potrafi asertywnie rozwiązywać konflikty na drodze mediacji oraz radzić sobie w sytuacjach stresowych i przeciwdziałać wypaleniu zawodowemu;
2.	PS2_U07	potrafi samodzielnie, w trafny sposób wybrać i zaproponować strategie rozwiązania kryzysów; inicjować nowe formy pomocy; przewidywać wielokierunkowe skutki działalności; przedstawić merytoryczną argumentację dla projektowanych działań;
Kompetencje społeczne		
1.	PS2_K01	jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w zakresie pracy socjalnej;
2.	PS2_K04	jest gotów do komunikowania się, konsultowania lub zasięgania opinii ekspertów przy rozwiązywaniu kryzysów; uwzględniania poglądów i opinii współpracowników, budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu pomocy, opieki i wsparcia;
TREŚCI PROGRAMOWE		
<p>Postawa asertywna jako alternatywa uległości i agresji. Autodiagnoza asertywności i jej obszarów, diagnoza zachowań. Trenowanie umiejętności w zakresie: wypowiedzi - Zamiany zdań anty-asertywnych na pro-asertywne; terytorium psychologiczne - obrona własnego terytorium psychologicznego w sytuacjach społecznych i osobistych; emocjonalność - wyrażanie emocji przyjemnych i przykrych; pochwały - przyjmowanie pochwał; wymagania - stawianie i egzekwowanie wymagań; odmowy; prośby; krytyka - rodzaje krytyki, wyrażania i przyjmowania krytyki, reagowanie na krytykę niesłuszną wyrażanie krytyki konstruktywnej; gniew - konstruktywne radzenie sobie z gniewem; ocenianie - reagowanie na oceny; zamiana ocen na opinie; obrona własnych opinii i przekonań; autoprezentacja - asertywność wobec siebie samego. Zwiększanie poczucia własnej wartości, prezentowanie swoich mocnych stron.</p>		

Praca socjalna w wybranych krajach		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W01	zna w pogłębionym stopniu powiązania pracy socjalnej z polityką społeczną i jej europejskimi modelami;
2.	PS2_W04	zna procesy instytucjonalizacji indywidualnych i grupowych działań pomocowych oraz samopomocy w wybranych państwach Europy i świata;
3.	PS2_W05	zna relacje między kluczowymi dla funkcjonowania jednostki w rodzinie, grupach społecznych i społeczeństwie globalnym systemami zabezpieczenia społecznego;

		Umiejętności
1.	PS2_U05	potrafi zastosować innowacyjne rozwiązania metodyczne na rzecz osób, grup, społeczności lokalnych wymagających zindywidualizowanych form wsparcia społecznego;
2.	PS2_U13	potrafi uczyć się nowych treści w zakresie europejskiej pracy socjalnej i wykorzystać doświadczenia innych krajów we własnej działalności zawodowej;
		Kompetencje społeczne
1.	PS2_K05	odpowiedzialnie podejmuje inicjatywy oraz angażuje się w różne formy działań pomocowych, wykorzystując wzorce i dobre praktyki pochodzące spoza Polski;
TREŚCI PROGRAMOWE		
<p>Polityka społeczna - modele pomocy obywatelom w wybranych państwach. Amerykańskie wzorce w tradycyjnej teorii pracy socjalnej. Różnice w zawodzie pracownika socjalnego w państwach europejskich. Praca socjalna w państwach skandynawskich. Praca socjalna w Czechach i na Słowacji. Brytyjska praca socjalna. Niemiecki model pracy socjalnej. Praca socjalna na Ukrainie. Praca socjalna w Polsce a w innych krajach - podobieństwa i różnice, wnioski oraz rekomendacje z doświadczeń.</p>		

Praktyka zawodowa – 80 godzin		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W02	zna w pogłębionym stopniu współczesne koncepcje teoretyczne oraz nowe tendencje metodyczne w pracy socjalnej;
2.	PS2_W03	zna w pogłębionym stopniu zasady działania instytucji i organizacji sektora pomocy społecznej oraz integracji społecznej i ich wzajemne relacje w procesie konstruowania systemu pomocy i wsparcia;
3.	PS2_W06	zna w pogłębionym stopniu zastosowanie metod, technik i narzędzi diagnostycznych w celu pozyskiwania danych niezbędnych do opracowania programów i projektów przeciwdziałania problemom społecznym;
		Umiejętności
1.	PS2_U01	potrafi samodzielnie diagnozować oraz dokonać pogłębionej oceny pojęć, teorii, zjawisk i procesów społecznych mających wpływ na funkcjonowanie jednostki w rodzinie, grupie społecznej, społeczeństwie;

2.	PS2_U05	potrafi zastosować innowacyjne rozwiązania metodyczne na rzecz osób, grup, społeczności lokalnych wymagających zindywidualizowanych form wsparcia społecznego, w tym mediację i interwencję kryzysową;
3.	PS2_U06	potrafi posługiwać się normami i zasadami prawnymi i etycznymi w celu rozwiązywania problemów i projektowania rozwiązań konstruujących system usług społecznych wspierających potrzeby jednostek, grup i społeczności lokalnych;
4.	PS2_U07	potrafi samodzielnie, w trafny sposób wybrać i zaproponować strategię rozwiązania różnych problemów społecznych, konfliktów lub kryzysów; inicjować nowe formy pomocy; przewidywać wielokierunkowe skutki działalności; przedstawić merytoryczną argumentację dla projektowanych działań;
5.	PS2_U09	potrafi przygotowywać różne typy opracowań pisemnych w języku polskim (w tym pisma urzędowe i użytkowe wykorzystywane w pracy socjalnej) oraz języku obcym z zakresu pracy socjalnej z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych w oparciu o różne źródła, z poszanowaniem zasad kultury języka i stylistyki;
6.	PS2_U10	potrafi komunikować się na tematy związane z pracą socjalną ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców oraz prowadzić debatę i dyskurs;
Kompetencje społeczne		
1.	PS2_K01	jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w zakresie pracy socjalnej;
2.	PS2_K02	jest gotów do krytycznej oceny poziomu wiedzy teoretycznej oraz umiejętności metodycznych; aktualizowania i pogłębiania kompetencji zawodowych z wykorzystaniem nowoczesnych metod i środków;
3.	PS2_K06	jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia roli zawodowej pracownika socjalnego, w tym rozwijania dorobku i podtrzymywania etosu zawodu, przestrzegania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad;
TREŚCI PROGRAMOWE		
<p>W trakcie praktyk student zdobywa wiedzę, umiejętności i rozwija kompetencje społeczne niezbędne do wykonywania zawodu pracownika socjalnego. Zapoznanie się z działalnością jednostek organizacyjnych pomocy społecznej – OPS, DPS, OIK, PCPR itp., ich zasad funkcjonowania, pracy z klientami pomocy społecznej, prowadzenia dokumentacji w pomocy społecznej, w tym przeprowadzania wywiadów środowiskowych, przełożenia teorii pracy socjalnej na praktykę, ze szczególnym uwzględnieniem prowadzenia przypadku i pracy środowiskowej. W trakcie praktyk student nabywa umiejętność nawiązania kontaktu z klientem, odpowiedniego doboru metod i narzędzi pracy z klientem oraz poznaje zasady świadczenia pracy socjalnej.</p>		

Projekt badawczy		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W06	zna w pogłębionym stopniu zastosowanie metod, technik i narzędzi diagnostycznych w celu pozyskiwania danych niezbędnych do opracowania programów i projektów przeciwdziałania problemom społecznym;
2.	PS2_W07	w pogłębionym stopniu zna metodologiczne założenia badań społecznych uwzględniających specyfikę pracy socjalnej i pomocy społecznej;
3.	PS2_W09	w pogłębionym stopniu zna zastosowanie zasad etycznych w odniesieniu do prowadzonych badań społecznych;
Umiejętności		
1.	PS2_U02	potrafi trafnie identyfikować i interpretować problemy z zastosowaniem właściwej metody badawczej w tym formułować i testować hipotezy badawcze;
2.	PS2_U12	potrafi planować i realizować zadania zespołowe właściwe dla pracy socjalnej wymagające efektywnej współpracy w grupie, realizować zespołowe projekty badawcze, kierować pracą zespołu podczas wykonywania zadań, przyjmując odpowiedzialność za efekty jego pracy;
3.	PS2_U09	potrafi przygotowywać pisemny raport z badań w języku polskim, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych w oparciu o różne źródła, z poszanowaniem zasad kultury języka i stylistyki;
Kompetencje społeczne		
1.	PS2_K02	jest gotów do krytycznej oceny poziomu wiedzy teoretycznej oraz umiejętności metodycznych; aktualizowania i pogłębiania kompetencji zawodowych z wykorzystaniem nowoczesnych metod i środków w trakcie przygotowania i realizowania projektów badawczych;
2.	PS2_K04	jest gotów do komunikowania się, konsultowania lub zasięgania opinii ekspertów przy przygotowaniu i prowadzeniu badań społecznych; uwzględniania poglądów i opinii współpracowników, budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu w zespole badawczym;
TREŚCI PROGRAMOWE		
<p>Etapy procesu badawczego. Problematyka i cel badań. Badania ilościowe i jakościowe w pracy socjalnej. Wybór metody badawczej. Przygotowanie narzędzia badawczego – praca grupowa. Realizacja badań. Opracowywanie wyników badań. Przygotowanie raportu z badań. Prezentacja wyników badań w programie Power Point.</p>		

Seminarium dyplomowe magisterskie – 3		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W07	zna w pogłębionym stopniu metodologiczne założenia badań społecznych uwzględniających specyfikę pracy socjalnej i pomocy społecznej i ich zastosowanie przy przygotowywaniu pracy dyplomowej magisterskiej;
2.	PS2_W11	zna w pogłębionym stopniu aspekty z zakresu prawa autorskiego i potrafi wykorzystać tę wiedzę podczas przygotowania pracy dyplomowej magisterskiej;
Umiejętności		
1.	PS2_U09	potrafi przygotowywać pracę pisemną w języku polskim z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych w oparciu o różne źródła, z poszanowaniem zasad kultury języka i stylistyki;
Kompetencje społeczne		
1.	PS2_K02	jest gotów do krytycznej oceny poziomu wiedzy teoretycznej z zakresu tematu pracy dyplomowej magisterskiej;
TREŚCI PROGRAMOWE		
Analiza wstępnej wersji części teoretycznej pracy i opracowanie wersji finalnej. Analiza zgromadzonego materiału badawczego. Opracowanie wstępnej wersji części empirycznej pracy.		

Praca socjalna w JOPS		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W03	zna w pogłębionym stopniu zasady działania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i ich wzajemne relacje w procesie konstruowania systemu pomocy i wsparcia;

2.	PS2_W04	zna w pogłębionym stopniu zasady organizujące procesy instytucjonalizacji indywidualnych i grupowych działań pomocowych i samopomocowych;
3.	PS2_W05	zna w pogłębionym stopniu relacje między kluczowymi dla funkcjonowania jednostki w rodzinie, grupach społecznych i społeczeństwie globalnymi systemami zabezpieczenia społecznego;
		Umiejętności
1.	PS2_U01	potrafi samodzielnie diagnozować oraz dokonać pogłębionej oceny pojęć, teorii, zjawisk i procesów społecznych dotyczących JOPS, a poprzez to mających wpływ na funkcjonowanie jednostki w rodzinie, grupie społecznej, społeczeństwie;
2.	PS2_U13	potrafi uczyć się nowych treści i doskonalić umiejętności poprzez samokształcenie, samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie;
		Kompetencje społeczne
1.	PS2_K02	jest gotów do krytycznej oceny poziomu wiedzy teoretycznej oraz umiejętności metodycznych;
2.	PS2_K04	jest gotów do komunikowania się, konsultowania lub zasięgania opinii ekspertów przy rozwiązywaniu problemów; uwzględniania poglądów i opinii współpracowników, budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu pomocy, opieki i wsparcia;
3.	PS2_K05	jest gotów do odpowiedzialnego zaangażowania w projektowanie i realizację różnych form działań pomocowych i innych form współpracy z różnymi instytucjami i organizacjami na rzecz realizacji działań pomocowych;
TREŚCI PROGRAMOWE		
<p>System organizacji pomocy społecznej w Polsce. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej w systemie organizacyjnym polityki społecznej. Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa w kontekście ustawodawstwa socjalnego. Cele i zadania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w Polsce. Rola organizacji pozarządowych w systemie organizacyjnym pomocy społecznej. Ośrodki pomocy społecznej w Polsce. Praca socjalna w OPS. Centra Usług Społecznych jako placówki realizujące pracę socjalną. Domy pomocy społecznej jako przestrzeń pracy socjalnej. Środowiskowe domy samopomocy. Praca socjalna i rola pracownika socjalnego w placówkach typu środowiskowego. Praca socjalna w placówkach penitencjarnych. Praca socjalna w placówkach medycznych. Praca socjalna w placówkach opiekuńczo - wychowawczych. Praca socjalna w organizacjach zatrudnienia socjalnego: centrach integracji społecznej, klubach integracji społecznej. Praca socjalna w zakładach aktywności zawodowej. Podobieństwa i różnice w pracy socjalnej w poszczególnych rodzajach placówek.</p>		

Zarządzanie instytucjami pomocy społecznej		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W02	zna w pogłębionym stopniu zasady funkcjonowania organizacji pomocy społecznej, zgodnie z regułami zarządzania na podstawie współczesnych koncepcji teoretycznych;
2.	PS2_W03	zna w pogłębionym stopniu i rozumie zasady organizacji systemu pomocy społecznej poprzez funkcjonowanie organizacji wspierających obywateli;
3.	PS2_W12	zna w pogłębionym stopniu różne formy rozwoju przedsiębiorczości indywidualnej w sektorze pomocy społecznej i integracji społecznej;
Umiejętności		
1.	PS2_U08	potrafi realizować działania pomocowe, wykorzystując potencjał instytucji społecznych, znając ich funkcjonowanie i zasady zarządzania;
2.	PS2_U12	posiada umiejętności, aby planować i realizować odpowiedzialnie zadania zespołowe dotyczące pracy socjalnej, w szczególności kierować zespołem;
Kompetencje społeczne		
1.	PS2_K01	jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w zakresie pracy socjalnej;
2.	PS2_K05	jest gotów do odpowiedzialnego zaangażowania w przygotowanie i realizację różnych zadań na rzecz organizacji pomocy społecznej;
3.	PS2_K06	jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia roli zawodowej, w tym realizacji elementów funkcji kierowniczych;
TREŚCI PROGRAMOWE		

Teoria oraz historia nauk o zarządzaniu i jakości inspiracją dla współczesnej pomocy społecznej i organizacji społecznych. Zarządzanie publiczne - koncepcje teoretyczne. Zarządzanie placówkami pomocy społecznej jako trend XX I XXI wieku i obszar światowych trendów zarządzania publicznego. Polskie teorie zarządzania w pomocy społecznej. Zarządzanie kadrami w pomocy społecznej. Kierowanie zespołami pracowniczymi i zadaniami w pomocy społecznej. Strategie motywacyjne. Zarządzanie grupami zawodowymi w pomocy społecznej. Zawód pracownika socjalnego i inne zawody w organizacjach pomocy społecznej. Obszary zarządzania w placówkach pomocy społecznej. Gospodarka materiałowa i finansowa w placówkach pomocy społecznej. Zasady zamówień publicznych w placówkach pomocy społecznej. Zarządzanie w poszczególnych typach placówek pomocy społecznej. Organizowanie działalności fundacji, stowarzyszeń. Zarządzanie w placówkach zatrudnienia socjalnego. Spółdzielnie socjalne jako podmiot zarządzania.

Analiza tekstu naukowego		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W06	zna w pogłębionym stopniu zastosowanie metod, technik i narzędzi diagnostycznych w celu pozyskiwania danych niezbędnych do opracowania programów i projektów przeciwdziałania problemom społecznym;
2.	PS2_W07	zna w pogłębionym stopniu metodologiczne podstawy badań społecznych uwzględniających specyfikę pracy socjalnej i pomocy społecznej potrzebne do analizy tekstu naukowego;
Umiejętności		
1.	PS2_U01	potrafi samodzielnie diagnozować oraz dokonać pogłębionej oceny pojęć, teorii, zjawisk i procesów społecznych zawartych w tekście naukowym, mających wpływ na funkcjonowanie jednostki w rodzinie, grupie społecznej, społeczeństwie;
2.	PS2_U03	potrafi dokonać właściwego doboru źródeł, korzystać z narzędzi informacyjno – komunikacyjnych oraz przystosować istniejące narzędzia badawcze;
Kompetencje społeczne		
1.	PS2_K02	jest gotów do krytycznej oceny poziomu wiedzy teoretycznej oraz umiejętności metodycznych niezbędnych przy dokonywaniu analizy tekstu naukowego; aktualizowania i pogłębiania kompetencji zawodowych z wykorzystaniem nowoczesnych metod i środków;
2.	PS2_K03	jest gotów, w oparciu o analizowane teksty naukowe, do inicjowania działań i uczestniczenia w przygotowaniu projektów służących wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań problemów społecznych;

TREŚCI PROGRAMOWE

Analiza tekstów naukowych: poznanie krytycznej analizy tekstów, sposobu ich interpretacji i wiedzy, jakiej mogą dostarczać; sposób odczytywania wyników badań naukowych, ich interpretacja i formułowanie wniosków; wiedza z zakresu różnych sposobów realizowania badań dotyczących pracy socjalnej i problemów związanych z jej realizacją w praktyce; analiza tekstu naukowego poprzez pracę na wybranych tekstach; rozwój umiejętności pracy zespołowej wynikająca ze wspólnie realizowanych zadań.

Profesjonalizacja działań pomocowych

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W01	zna w pogłębionym stopniu specyfikę pracy socjalnej i jej powiązania z pedagogiką, psychologią, socjologią, medycyną oraz polityką społeczną;
2.	PS2_W02	zna w pogłębionym stopniu współczesne koncepcje teoretyczne oraz nowe tendencje metodyczne w pracy socjalnej;
3.	PS2_W06	zna w pogłębionym stopniu zastosowanie metod, technik i narzędzi diagnostycznych w celu pozyskiwania danych niezbędnych do opracowania programów i projektów przeciwdziałania problemom społecznym;
4.	PS2_W10	zna w pogłębionym i rozszerzonym stopniu przyczyny i konsekwencje wybranych problemów, dysfunkcji i patologii społecznych oraz dylematy współczesnej cywilizacji;
Umiejętności		
1.	PS2_U07	potrafi samodzielnie, w trafny sposób wybrać i zaproponować strategie rozwiązania różnych problemów społecznych, konfliktów lub kryzysów; inicjować nowe formy pomocy; przewidywać wielokierunkowe skutki działalności; przedstawić merytoryczną argumentację dla projektowanych działań;
2.	PS2_U13	potrafi uczyć się nowych treści i doskonalić umiejętności poprzez samokształcenie, samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie oraz wspierać i motywować innych do podejmowania działań w tym zakresie;
Kompetencje społeczne		

1.	PS2_K01	jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w zakresie pracy socjalnej;
2.	PS2_K06	jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia roli zawodowej pracownika socjalnego, w tym rozwijania dorobku i podtrzymywania etosu zawodu, przestrzegania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad;
TREŚCI PROGRAMOWE		
Potoczne rozumienie terminu profesja - dyskusja wprowadzająca. Profesja i profesjonalizm w naukach społecznych. Krytyka klasycznych profesji oraz interakcyjna koncepcja działania profesjonalnego. Profesjonalizacja społecznej organizacji pracy socjalnej. Czy praca socjalna jest profesją. Biograficzne uwarunkowania profesjonalizacji. Nadmiar profesjonalizacji pracy socjalnej na świecie - wybrany przykład.		

Wykład monograficzny w języku obcym		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W01	zna w pogłębionym stopniu specyfikę pracy socjalnej i jej powiązania z pedagogiką, psychologią, socjologią, medycyną oraz polityką społeczną;
2.	PS2_W02	zna w pogłębionym stopniu współczesne koncepcje teoretyczne oraz nowe tendencje metodyczne w pracy socjalnej;
Umiejętności		
1.	PS2_U11	potrafi posługiwać się językiem obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, w stopniu pogłębionym w zakresie specjalistycznej terminologii właściwej dla pracy socjalnej;
Kompetencje społeczne		
1.	PS2_K01	jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w zakresie pracy socjalnej;
TREŚCI PROGRAMOWE		
Treść wykładu monograficznego w języku obcym jest zgodna z wiedzą i przygotowaniem prowadzącego zajęcia.		

Metodyka oddziaływań profilaktycznych		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W02	zna w pogłębionym stopniu współczesne koncepcje teoretyczne oraz nowe tendencje metodyczne w profilaktyce społecznej;
2.	PS2_W06	zna w pogłębionym stopniu zastosowanie metod, technik i narzędzi diagnostycznych w celu pozyskiwania danych niezbędnych do opracowania programów profilaktycznych;
3.	PS2_W10	zna w pogłębionym i rozszerzonym stopniu przyczyny i konsekwencje wybranych problemów, dysfunkcji i patologii społecznych oraz dylematy współczesnej cywilizacji;
Umiejętności		
1.	PS2_U05	potrafi zastosować innowacyjne rozwiązania profilaktyczne na rzecz osób, grup, społeczności lokalnych wymagających zindywidualizowanych form wsparcia społecznego;
2.	PS2_U07	potrafi samodzielnie, w trafny sposób wybrać i zaproponować strategie rozwiązania różnych problemów społecznych; inicjować nowe formy pomocy; przewidywać wielokierunkowe skutki działalności; przedstawić merytoryczną argumentację dla projektowanych działań;
3.	PS2_U08	potrafi wykorzystać w procesie projektowania działań profilaktycznych na rzecz osób, grup i społeczności lokalnych istniejący potencjał instytucji i organizacji społecznych;
Kompetencje społeczne		
1.	PS2_K01	jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w zakresie pracy socjalnej;
2.	PS2_K05	jest gotów do odpowiedzialnego zaangażowania w projektowanie i realizację różnych form działań pomocowych i innych form współpracy z różnymi instytucjami i organizacjami na rzecz realizacji działań pomocowych;
TREŚCI PROGRAMOWE		

Współczesne tendencje występujące w poglądach na problemy profilaktyki społecznej. Zasady, metody, formy i środki pracy profilaktycznej. Strategie i poziomy profilaktyki. Metody pracy profilaktycznej. Rodzaje programów profilaktycznych. Struktura programu profilaktycznego. Cele i zadania programu profilaktycznego. Uwarunkowania efektywności pracy profilaktycznej w świetle wiedzy prakseologicznej. Organizacja właściwych działań profilaktycznych. Monitoring i ewaluacja programu profilaktycznego.

Trening empatii		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W02	zna w pogłębionym stopniu współczesne koncepcje teoretyczne oraz nowe tendencje metodyczne w pracy socjalnej;
		Umiejętności
1.	PS2_U01	potrafi samodzielnie diagnozować oraz dokonać pogłębionej oceny pojęć, teorii, zjawisk i procesów społecznych mających wpływ na funkcjonowanie jednostki w rodzinie, grupie społecznej, społeczeństwie;
2.	PS2_U13	potrafi uczyć się nowych treści i doskonalić umiejętności poprzez samokształcenie, samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie oraz wspierać i motywować innych do podejmowania działań w tym zakresie;
		Kompetencje społeczne
1.	PS2_K02	jest gotów do krytycznej oceny poziomu wiedzy teoretycznej oraz umiejętności metodycznych; aktualizowania i pogłębiania kompetencji zawodowych z wykorzystaniem nowoczesnych metod i środków;
2.	PS2_K06	jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia roli zawodowej pracownika socjalnego, w tym rozwijania dorobku i podtrzymywania etosu zawodu, przestrzegania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad;
TREŚCI PROGRAMOWE		
Empatia - definicja pojęcia, rodzaje. Etapy empatyzowania. Empatyczne słuchanie. Przyjmowanie perspektywy drugiego człowieka. Empatyczna komunikacja. Mapa empatii.		

Rozwiązywanie konfliktów		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W02	zna w pogłębionym stopniu współczesne koncepcje teoretyczne oraz innowacyjne tendencje metodyczne w pracy socjalnej związane z rozwiązywaniem konfliktów;
Umiejętności		
1.	PS2_U04	potrafi rozwiązywać konflikty na drodze negocjacji i mediacji oraz radzić sobie w sytuacjach stresowych i przeciwdziałać wypaleniu zawodowemu;
2.	PS2_U13	potrafi uczyć się nowych treści i doskonalić umiejętności poprzez samokształcenie, samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie oraz wspierać i motywować innych do podejmowania działań w tym zakresie;
Kompetencje społeczne		
1.	PS2_K02	jest gotów do krytycznej oceny poziomu wiedzy teoretycznej oraz umiejętności metodycznych; aktualizowania i pogłębiania kompetencji zawodowych z wykorzystaniem nowoczesnych metod i środków;
TREŚCI PROGRAMOWE		
Style rozwiązywania konfliktów: autodiagnoza, rodzaje. Czynniki warunkujące rozwiązywanie konfliktów. Techniki negocjacyjne i mediacyjne. Symulacje.		

Seminarium dyplomowe magisterskie – 4		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W07	zna w pogłębionym stopniu metodologiczne założenia badań społecznych uwzględniających specyfikę pracy socjalnej i pomocy społecznej i ich zastosowanie przy przygotowywaniu pracy dyplomowej magisterskiej;

2.	PS2_W11	zna w pogłębionym stopniu aspekty z zakresu prawa autorskiego i potrafi wykorzystać tę wiedzę podczas przygotowania pracy dyplomowej magisterskiej;
		Umiejętności
1.	PS2_U09	potrafi przygotowywać pracę pisemną w języku polskim z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych w oparciu o różne źródła, z poszanowaniem zasad kultury języka i stylistyki;
		Kompetencje społeczne
1.	PS2_K02	jest gotów/a do krytycznej oceny poziomu wiedzy teoretycznej z zakresu tematu pracy dyplomowej magisterskiej;
TREŚCI PROGRAMOWE		
Przygotowanie finalnej wersji pracy dyplomowej magisterskiej. Przygotowanie do obrony pracy dyplomowej magisterskiej.		

Fakultet kierunkowy - 1		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W01	zna definicje i kluczowe zagadnienia z zakresu realizowanej tematyki oraz jej powiązanie i przydatność dla pracy socjalnej;
		Umiejętności
2.	PS2_U13	potrafi uczyć się nowych treści i doskonalić umiejętności wykorzystując omawiane zagadnienia;
		Kompetencje społeczne
3.	PS2_K01	jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w zakresie omawianego zagadnienia;

4.	PS2_K02	jest gotów do krytycznej oceny poziomu wiedzy teoretycznej z zakresu omawianego zagadnienia, dostrzegania konieczności aktualizowania i pogłębiania kompetencji zawodowych z wykorzystaniem nowoczesnych metod i środków warunkujących profesjonalizację działań pomocowych oraz wiedzy z zakresu omawianego zagadnienia;
TREŚCI PROGRAMOWE		
Treści programowe są indywidualnie opracowywane przez osobę prowadzącą zajęcia fakultatywne zgodnie z tematyką przedmiotu. Zajęcia fakultatywne mogą być prowadzone w języku obcym.		

Fakultet kierunkowy - 2		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W01	zna definicje i kluczowe zagadnienia z zakresu realizowanej tematyki oraz jej powiązanie i przydatność dla pracy socjalnej;
Umiejętności		
2.	PS2_U13	potrafi uczyć się nowych treści i doskonalić umiejętności wykorzystując omawiane zagadnienia;
Kompetencje społeczne		
3.	PS2_K01	jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w zakresie omawianego zagadnienia;
4.	PS2_K02	jest gotów do krytycznej oceny poziomu wiedzy teoretycznej z zakresu omawianego zagadnienia, dostrzegania konieczności aktualizowania i pogłębiania kompetencji zawodowych z wykorzystaniem nowoczesnych metod i środków warunkujących profesjonalizację działań pomocowych oraz wiedzy z zakresu omawianego zagadnienia;
TREŚCI PROGRAMOWE		
Treści programowe są indywidualnie opracowywane przez osobę prowadzącą zajęcia fakultatywne zgodnie z tematyką przedmiotu. Zajęcia fakultatywne mogą być prowadzone w języku obcym.		

Praca socjalna w organizacjach pozarządowych		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W03	zna w pogłębionym stopniu zasady działania instytucji i organizacji III sektora w ramach pomocy społecznej oraz integracji społecznej i ich wzajemne relacje w procesie konstruowania systemu pomocy i wsparcia;
2.	PS2_W04	zna w pogłębionym stopniu zasady organizujące procesy instytucjonalizacji indywidualnych i grupowych działań pomocowych i samopomocowych w ramach organizacji pozarządowych;
Umiejętności		
1.	PS2_U01	potrafi samodzielnie diagnozować oraz dokonać pogłębionej oceny pojęć, teorii, zjawisk i procesów społecznych mających wpływ na funkcjonowanie jednostki w rodzinie, grupie społecznej, społeczeństwie;
2.	PS2_U08	potrafi wykorzystać w procesie projektowania działań pomocowych na rzecz osób, grup i społeczności lokalnych istniejący potencjał organizacji pozarządowych;
Kompetencje społeczne		
1.	PS2_K03	jest gotów do inicjowania działań i uczestniczenia w przygotowaniu projektów służących wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań problemów społecznych;
2.	PS2_K05	jest gotów do odpowiedzialnego zaangażowania w projektowanie i realizację różnych form działań pomocowych i innych form współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz realizacji działań pomocowych;
TREŚCI PROGRAMOWE		
<p>Historia i idea społeczeństwa obywatelskiego i organizacji pozarządowych; rodzaje organizacji pozarządowych; podmioty przedsiębiorczości społecznej; główne obszary działalności III sektora w Polsce; struktura pracowników i wolontariuszy III sektora; źródła finansowania organizacji pozarządowych; standardy współpracy administracji publicznej z III sektorem; rola trzeciego sektora w rozwiązywaniu problemów społecznych; praca socjalna w organizacjach pozarządowych; rola pracownika socjalna w diagnozowaniu środowiska lokalnego, projektowaniu i wdrażaniu projektów społecznych; praca socjalna w organizacjach pozarządowych. Przykłady dobrych praktyk.</p>		

Poradnictwo dla osób w kryzysie psychicznym		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W03	zna w pogłębionym stopniu zasady działania instytucji i organizacji sektora pomocy społecznej dla osób w kryzysie psychicznym i ich wzajemne relacje w procesie konstruowania systemu pomocy i wsparcia dla tych osób;
2.	PS2_W09	zna w pogłębionym stopniu zastosowanie zasad etycznych i etyki zawodowej w pracy z osobami w kryzysie psychicznym;
Umiejętności		
1.	PS2_U05	potrafi zastosować innowacyjne rozwiązania metodyczne na rzecz osób w kryzysie psychicznym;
Kompetencje społeczne		
1.	PS2_K01	jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w zakresie poradnictwa dla osób w kryzysie psychicznym;
2.	PS2_K05	jest gotów do odpowiedzialnego zaangażowania w projektowanie i realizację różnych form działań pomocowych i innych form współpracy z różnymi instytucjami i organizacjami na rzecz osób w kryzysie psychicznym;
TREŚCI PROGRAMOWE		
<p>Przedmiot i cele poradnictwa; kierunki badań nad poradnictwem: pozytywistyczny, interpretatywny, emancypacyjno-krytyczny, postmodernistyczny; podstawy praktyki: formy, rodzaje poradnictwa; profesjonalizm i zasady etyczne w poradnictwie; komunikacja w rozmowie doradczej – kompetencje i umiejętności służące pomaganiu; stadia procesu pomagania - struktura i dynamika procesu pomagania; wybrane metody/techniki pomocy osobom w kryzysie psychicznym; instytucje działające na rzecz osób doświadczających kryzysu psychicznego; dylematy i trudności w procesie poradnictwa.</p>		

Przeciwdziałanie stresowi i wypaleniu zawodowemu		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W01	zna w pogłębionym stopniu specyfikę pracy socjalnej i jej powiązania z pedagogiką, psychologią, socjologią, medycyną oraz polityką społeczną;
2.	PS2_W10	zna w pogłębionym i rozszerzonym stopniu przyczyny i konsekwencje stresu oraz wypalenia zawodowego oraz dylematy współczesnej cywilizacji;
Umiejętności		
1.	PS2_U01	potrafi samodzielnie diagnozować oraz dokonać pogłębionej oceny pojęć, teorii, zjawisk i procesów społecznych związanych z występowaniem stresu i zjawiskiem wypalenia zawodowego;
2.	PS2_U04	potrafi rozwiązywać konflikty na drodze mediacji oraz radzić sobie w sytuacjach stresowych i przeciwdziałać wypaleniu zawodowemu;
Kompetencje społeczne		
1.	PS2_K04	jest gotów do komunikowania się, konsultowania lub zasięgnięcia opinii ekspertów dotyczące stresu i zjawiska wypalenia zawodowego; uwzględniania poglądów i opinii współpracowników, budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu pomocy, opieki i wsparcia;
2.	PS2_K06	jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia roli zawodowej pracownika socjalnego, w tym rozwijania dorobku i podtrzymywania etosu zawodu, przestrzegania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad;
TREŚCI PROGRAMOWE		
<p>Stres – podstawowy teoretyczne. Koncepcje stresu (Lazarus, Folkman; Hobfoll; Knot, Rahe, Holmes;). Czym jest stres; rodzaje stresu (eustres, dystres); stres organizacyjny; przyczyny stresu i możliwości walki ze stresem; radzenie sobie ze stresem (koncepcja radzenia sobie ze stresem; style radzenia sobie ze stresem; strategie radzenia sobie z); poczucie koherencji w modelu salutogenicznym (Antonovsky); wypalenie zawodowe – podstawowe koncepcje; Badania nad wypaleniem zawodowym; modele wypalenia zawodowego; wypalenie zawodowe – metody i narzędzia przeciwdziałania.</p>		

Moduł

Mediacje rodzinne i społeczne

Etyka zawodu mediatora		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W09	zna w pogłębionym stopniu zastosowanie zasad i norm etycznych i etyki zawodowej mediatora;
2.	PS2_W02	zna w pogłębionym stopniu współczesne koncepcje teoretyczne oraz nowe, innowacyjne tendencje metodyczne w pracy socjalnej w tym mediacji jako sposobu rozwiązywania sporu (konfliktu) pomiędzy osobami korzystającymi ze wsparcia pracownika socjalnego;
Umiejętności		
1.	PS2_U06	potrafi posługiwać się normami i zasadami prawnymi i etycznymi w celu rozwiązywania problemów i projektowania rozwiązań konstruujących system usług społecznych wspierających potrzeby jednostek, grup i społeczności lokalnych;
Kompetencje społeczne		
1.	PS2_K06	jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia roli zawodowej pracownika socjalnego, w tym rozwijania dorobku i podtrzymywania etosu zawodu, przestrzegania zasad etyki zawodowej mediatora oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad;
TREŚCI PROGRAMOWE		
<p>Poszanowanie godności oraz praw i wolności człowieka jako podstawa wykonywania zawodu mediatora. Dokumenty zawierające normy etyczne wykonywania zawodu mediatora (Europejski Kodeks Postępowania dla Mediatorów, Kodeks Etyki Mediatora). Kwalifikacje moralno – etyczne mediatora. Obowiązki i zadania mediatora. Zasady prowadzenia mediacji.</p>		

Prawne podstawy mediacji		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W08	zna w pogłębionym stopniu zastosowanie zasad i norm prawnych z zakresu instytucji mediacji oraz sposób ich wykorzystania w pracy zawodowej pracowników socjalnych;
		Umiejętności
1.	PS2_U06	potrafi posługiwać się normami i zasadami prawnymi z zakresu instytucji mediacji w celu rozwiązywania problemów i projektowania rozwiązań konstruujących system usług społecznych wspierających potrzeby jednostek, grup i społeczności lokalnych;
		Kompetencje społeczne
1.	PS2_K03	jest gotów do inicjowania działań i uczestniczenia w przygotowaniu projektów społecznych - indywidualnych i zespołowych - służących wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań problemów społecznych zgodnie z obowiązującym prawem;
2.	PS2_K04	jest gotów do konsultowania lub zasięgania opinii ekspertów przy rozwiązywaniu problemów;
TREŚCI PROGRAMOWE		
<p>Mediacja na świecie i w Polsce – krótki rys historyczny. Definicja i cel mediacji, rodzaje mediacji (sądowa i pozasądowa) oraz różnice pomiędzy mediacją a innymi sposobami rozwiązywania konfliktów (tj. negocjacjami, arbitrażem, ugodą sądową). Podstawy prawne mediacji w Polsce: mediacje w sprawach karnych, mediacje w sprawach nieletnich, mediacje w sprawach cywilnych (w tym mediacje rodzinne i mediacje z zakresu prawa pracy), mediacje w postępowaniu administracyjnym.</p>		

Mediacje rodzinne		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W02	zna w pogłębionym stopniu współczesne koncepcje teoretyczne oraz metodykę prowadzenia mediacji rodzinnych;

		Umiejętności
1.	PS2_U04	potrafi rozwiązywać konflikty w rodzinach na drodze mediacji oraz radzić sobie w sytuacjach stresowych i przeciwdziałać wypaleniu zawodowemu;
2.	PS2_U05	potrafi zastosować innowacyjne rozwiązania metodyczne na rzecz rodziny wymagających zindywidualizowanych form wsparcia społecznego, w tym mediację rodzinną;
3.	PS2_U07	potrafi samodzielnie, w trafny sposób wybrać i zaproponować strategię rozwiązania konfliktów rodzinnych; inicjować mediację jako formę pomocy; przewidywać wielokierunkowe skutki działalności; przedstawić merytoryczną argumentację;
		Kompetencje społeczne
1.	PS2_K02	jest gotów do krytycznej oceny poziomu wiedzy teoretycznej oraz umiejętności metodycznych; aktualizowania i pogłębiania kompetencji zawodowych z wykorzystaniem nowoczesnych metod i środków;
TREŚCI PROGRAMOWE		
<p>Mediacje rodzinne jako rodzaj mediacji w sprawach cywilnych. Mediacje rodzinne - typy konfliktów, rodzaje sytuacji konfliktowych nadających się do prowadzenia mediacji (konflikty okołorozwodowe, alimentacja, ustalenie kontaktów). Mediacja sądowa i pozasądowa w sytuacji konfliktów rodzinnych. Sporządzanie ugody mediacyjnej. Sporządzanie planu opieki rodzicielskiej. Mediacje transgraniczne jako szczególny rodzaj mediacji rodzinnych.</p>		

Mediacje pracownicze		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W02	zna w pogłębionym zakresie nowe, innowacyjne tendencje metodyczne w pracy socjalnej w tym instytucję mediacji pracowniczych jako narzędzie umożliwiające rozwiązywanie sporów/konfliktów pomiędzy pracownikami;
2.	PS2_W09	zna w pogłębionym stopniu zastosowanie zasad etycznych i etyki zawodowej pracowników socjalnych;
		Umiejętności

1.	PS2_U04	potrafi rozwiązywać konflikty na drodze mediacji pracowniczych oraz radzić sobie w sytuacjach stresowych i przeciwdziałać wypaleniu zawodowemu;
2.	PS2_U06	potrafi posługiwać się normami i zasadami prawnymi i etycznymi w zakresie prowadzenia mediacji pracowniczych;
Kompetencje społeczne		
1.	PS2_K05	jest gotów do odpowiedzialnego zaangażowania w projektowanie i realizację różnych form działań pomocowych, w tym rozpoznania możliwości i zasadności skierowania sprawy do mediacji pracowniczej;
TREŚCI PROGRAMOWE		
Podłoże i rodzaje konfliktów w pracy. Cele mediacji pracowniczych. Kierowanie sprawy do mediacji. Techniki prowadzenia mediacji w sprawach pracowniczych. Etapy mediacji. Charakter prawny ugody mediacyjnej.		

Mediacje w sporach zbiorowych		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W02	zna w pogłębionym zakresie nowe, innowacyjne tendencje metodyczne w pracy socjalnej w tym instytucję mediacji w rozwiązywaniu sporów zbiorowych;
2.	PS2_W09	zna w pogłębionym stopniu zastosowanie zasad etycznych i etyki zawodowej pracowników socjalnych;
Umiejętności		
1.	PS2_U04	potrafi rozwiązywać konflikty w ramach prowadzenia mediacji w sporach zbiorowych oraz radzić sobie w sytuacjach stresowych i przeciwdziałać wypaleniu zawodowemu;
2.	PS2_U06	potrafi posługiwać się normami i zasadami prawnymi i etycznymi w zakresie prowadzenia mediacji w sporach zbiorowych;
Kompetencje społeczne		

1.	PS2_K05	jest gotów do odpowiedzialnego zaangażowania w projektowanie i realizację różnych form działań pomocowych w tym prowadzenia mediacji w sporach zbiorowych;
TREŚCI PROGRAMOWE		
Spór zbiorowy – definicja pojęcia. Przyczyny sporów zbiorowych. Rodzaje sporów zbiorowych. Etapy rozwiązywania sporów zbiorowych. Wybór mediatora. Zasady i techniki prowadzenia mediacji. Sposoby zakończenia postępowania mediacyjnego.		

Dziecko a rozwód		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W03	w pogłębionym stopniu zna zasady działania instytucji, organizacji i profesji oferujących wsparcie dziecka w sytuacji rozwodu rodziców;
2.	PS2_W01	w pogłębionym i rozszerzonym stopniu zna współczesne, psychologiczne i społeczne mechanizmy warunkujące funkcjonowanie dziecka w sytuacji rozwodu rodziców;
Umiejętności		
1.	PS2_U07	potrafi samodzielnie, w trafny sposób wybrać i zaproponować strategie rozwiązania sytuacji dziecka w rozwodzie, konfliktów lub kryzysów; inicjować nowe formy pomocy; przewidywać wielokierunkowe skutki działalności; przedstawić merytoryczną argumentację dla projektowanych działań;
2.	PS2_U10	potrafi komunikować się ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców oraz prowadzić debatę i dyskurs na temat sytuacji dziecka w rozwodzie;
Kompetencje społeczne		
1.	PS2_K04	jest gotów do komunikowania się, konsultowania lub zasięgania opinii ekspertów przy rozwiązywaniu problemów dziecka w sytuacji rozwodu; uwzględniania poglądów i opinii współpracowników, budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu pomocy, opieki i wsparcia;

2.	PS2_K05	jest gotów do odpowiedzialnego zaangażowania w projektowanie i realizację różnych form działań pomocowych i innych form współpracy z różnymi instytucjami i organizacjami na rzecz realizacji wsparcia dziecka w sytuacji rozvodu rodziców;
TREŚCI PROGRAMOWE		
Rodzina w sytuacji rozvodu. Dziecko w sytuacji rozstania rodziców. Reakcja na rozwód a wiek dziecka. Wybrane warianty sprawowania opieki nad dzieckiem po rozwodzie- samodzielne rodzicielstwo, opieka naprzemienna, rodzina rekonstruowana. Rodzicielski plan wychowawczy Wsparcie dziecka w sytuacji rozvodu rodziców.		

Moduł

Interwencja kryzysowa w pracy socjalnej

Interwencja kryzysowa w instytucjach pomocy społecznej		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W03	zna w pogłębionym stopniu zasady działania instytucji i organizacji sektora pomocy społecznej oraz integracji społecznej i ich wzajemne relacje w procesie konstruowania systemu pomocy i wsparcia;
Umiejętności		
1.	PS2_U04	potrafi rozwiązywać kryzysy oraz radzić sobie w sytuacjach stresowych i przeciwdziałać wypaleniu zawodowemu;
2.	PS2_U05	potrafi zastosować innowacyjne rozwiązania metodyczne na rzecz rodzin wymagających zindywidualizowanych form wsparcia społecznego, w tym interwencję kryzysową;
3.	PS2_U07	potrafi samodzielnie, w trafny sposób wybrać i zaproponować strategię rozwiązania kryzysu; inicjować interwencję kryzysową jako formę pomocy; przewidywać wielokierunkowe skutki działalności; przedstawić merytoryczną argumentację;
Kompetencje społeczne		
1.	PS2_K02	jest gotów do krytycznej oceny poziomu wiedzy teoretycznej oraz umiejętności metodycznych; aktualizowania i pogłębiania kompetencji zawodowych z wykorzystaniem nowoczesnych metod i środków;
TREŚCI PROGRAMOWE		
<p>Interwencja kryzysowa – definicja pojęcia, cele, rodzaje, podmioty, do których jest skierowana, formy, elementy procesu interwencyjnego. Interwencja kryzysowa a interwencja socjalna. Standardy udzielania interwencji kryzysowej w ośrodkach pomocy społecznej. Podejścia w interwencji kryzysowej. Ocena w interwencji kryzysowej – stan klienta, rozmiar kryzysu.</p>		

Interwencja kryzysowa w sytuacji zagrożenia życia		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W03	zna w pogłębionym stopniu zasady działania instytucji i organizacji sektora pomocy społecznej oraz integracji społecznej i ich wzajemne relacje w procesie konstruowania systemu pomocy i wsparcia;
2.	PS2_W02	zna w pogłębionym stopniu współczesne koncepcje teoretyczne oraz nowe tendencje metodyczne w pracy socjalnej w sytuacji zagrożenia życia klienta;
Umiejętności		
1.	PS2_U01	potrafi samodzielnie diagnozować oraz dokonać pogłębionej oceny pojęć, teorii, zjawisk i procesów społecznych mających wpływ na funkcjonowanie jednostki w rodzinie, grupie społecznej, społeczeństwie;
2.	PS2_U05	potrafi zastosować innowacyjne rozwiązania metodyczne na rzecz klienta wymagającego zindywidualizowanych form wsparcia społecznego, w tym interwencję kryzysową w sytuacji zagrożenia życia;
3.	PS2_U07	potrafi samodzielnie, w trafny sposób wybrać i zaproponować strategię rozwiązania kryzysów; inicjować interwencję kryzysową jako formę pomocy klientowi w sytuacji zagrożenia życia; przewidywać wielokierunkowe skutki działalności;
Kompetencje społeczne		
1.	PS2_K04	jest gotów do komunikowania się, konsultowania lub zasięgania opinii ekspertów przy rozwiązywaniu problemów; uwzględniania poglądów i opinii współpracowników, budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu pomocy, opieki i wsparcia;
2.	PS2_K05	jest gotów do odpowiedzialnego zaangażowania w projektowanie i realizację różnych form działań pomocowych z różnymi instytucjami i organizacjami;
TREŚCI PROGRAMOWE		

Zachowania samobójcze jako proces (sygnały zagrożenia, syndrom presuicydalny). Czynniki chroniące i czynniki ryzyka. Ocena zagrożenia i konieczne interwencje. Poziomy zagrożenia i wskazane interwencje. Wybrane metody pracy z osobami z ryzykiem krótko- i długoterminowym. Działania w sytuacji śmierci samobójczej.

Interwencja kryzysowa w sytuacji uzależnienia		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W03	zna w pogłębionym stopniu zasady działania instytucji i organizacji sektora pomocy społecznej oraz integracji społecznej i ich wzajemne relacje w procesie konstruowania systemu pomocy i wsparcia;
2.	PS2_W02	zna w pogłębionym stopniu współczesne koncepcje teoretyczne oraz nowe tendencje metodyczne w pracy socjalnej w sytuacji uzależnienia klienta;
Umiejętności		
1.	PS2_U01	potrafi samodzielnie diagnozować oraz dokonać pogłębionej oceny pojęć, teorii, zjawisk i procesów społecznych mających wpływ na funkcjonowanie jednostki w rodzinie, grupie społecznej, społeczeństwie;
2.	PS2_U05	potrafi zastosować innowacyjne rozwiązania metodyczne na rzecz klienta wymagającego zindywidualizowanych form wsparcia społecznego, w tym interwencję kryzysową w sytuacji uzależnienia;
3.	PS2_U07	potrafi samodzielnie, w trafny sposób wybrać i zaproponować strategię rozwiązania kryzysów; inicjować interwencję kryzysową jako formę pomocy klientowi uzależnionemu; przewidywać wielokierunkowe skutki działalności;
Kompetencje społeczne		
1.	PS2_K04	jest gotów do komunikowania się, konsultowania lub zasięgania opinii ekspertów przy rozwiązywaniu problemów; uwzględniania poglądów i opinii współpracowników, budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu pomocy, opieki i wsparcia;

2.	PS2_K05	jest gotów do odpowiedzialnego zaangażowania w projektowanie i realizację różnych form działań pomocowych z różnymi instytucjami i organizacjami;
TREŚCI PROGRAMOWE		
Interwencja kryzysowa a modele uzależnienia. Samopomocowy model interwencji. Model Johnsona. Model zaproszenia i model systemowy. Model wspierania społeczności (i treningu rodziny). Interwencje motywujące.		

Warsztat prowadzenia interwencji kryzysowej		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W02	zna w pogłębionym stopniu współczesne koncepcje teoretyczne oraz nowe tendencje metodyczne w pracy socjalnej;
2.	PS2_W04	zna w pogłębionym stopniu zasady organizujące procesy instytucjonalizacji indywidualnych i grupowych działań pomocowych i samopomocowych;
3.	PS2_W09	zna w pogłębionym stopniu zastosowanie zasad etycznych i etyki zawodowej pracowników socjalnych;
Umiejętności		
1.	PS2_U05	potrafi zastosować innowacyjne rozwiązania metodyczne na rzecz klienta wymagającego zindywidualizowanych form wsparcia społecznego, w tym interwencję kryzysową;
2.	PS2_U07	potrafi samodzielnie, w trafny sposób wybrać i zaproponować strategie rozwiązania kryzysów; inicjować interwencję kryzysową jako formę pomocy klientowi lub rodzinie; przewidywać wielokierunkowe skutki działalności;
Kompetencje społeczne		
1.	PS2_K04	jest gotów do komunikowania się, konsultowania lub zasięgnięcia opinii ekspertów przy rozwiązywaniu problemów; uwzględniania poglądów i opinii współpracowników, budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu pomocy, opieki i wsparcia;

2.	PS2_K05	jest gotów do odpowiedzialnego zaangażowania w projektowanie i realizację różnych form działań pomocowych z różnymi instytucjami i organizacjami;
TREŚCI PROGRAMOWE		
Procedury stosowane w skutecznej interwencji kryzysowej – sześćoetapowy model interwencji kryzysowej (natychmiastowość, kontrola, ocena, dyspozycje, odniesienie, uzupełnienie). Osiąganie porozumienia z osobami w kryzysie. Interwencja zespołowa. Środki bezpieczeństwa dla interwenta. Pracownicy służb społecznych w kryzysie - wypalenie zawodowe - strategie interwencji.		

Interwencja kryzysowa w sytuacjach kataklizmów i katastrof		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W03	zna w pogłębionym stopniu zasady działania instytucji i organizacji sektora pomocy społecznej oraz integracji społecznej i ich wzajemne relacje w procesie konstruowania systemu pomocy i wsparcia;
2.	PS2_W02	zna w pogłębionym stopniu współczesne koncepcje teoretyczne oraz nowe tendencje metodyczne w pracy socjalnej w sytuacji kataklizmu lub katastrofy;
Umiejętności		
1.	PS2_U01	potrafi samodzielnie diagnozować oraz dokonać pogłębionej oceny pojęć, teorii, zjawisk i procesów społecznych mających wpływ na funkcjonowanie jednostki w rodzinie, grupie społecznej, społeczeństwie;
2.	PS2_U05	potrafi zastosować innowacyjne rozwiązania metodyczne na rzecz klienta wymagającego zindywidualizowanych form wsparcia społecznego, w tym interwencję kryzysową w sytuacji kataklizmu lub katastrofy;
3.	PS2_U07	potrafi samodzielnie, w trafny sposób wybrać i zaproponować strategie rozwiązania kryzysów; inicjować interwencję kryzysową jako formę pomocy klientowi w sytuacji kataklizmu lub katastrofy; przewidywać wielokierunkowe skutki działalności;
Kompetencje społeczne		

1.	PS2_K04	jest gotów do komunikowania się, konsultowania lub zasięgania opinii ekspertów przy rozwiązywaniu problemów; uwzględniania poglądów i opinii współpracowników, budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu pomocy, opieki i wsparcia;
2.	PS2_K05	jest gotów do odpowiedzialnego zaangażowania w projektowanie i realizację różnych form działań pomocowych z różnymi instytucjami i organizacjami;
TREŚCI PROGRAMOWE		
Trauma - definicja, reakcje na traumę. Rodzaje traumy. Mechanizmy obronne związane z traumą. „Krzywa” katastrofy. Pomoc w trakcie zdarzenia traumatycznego i po nim. PTSD - definicja i dynamika - strategie interwencji.		

Interwencja kryzysowa w sytuacji przemocy domowej		
EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych i ze standardów (symbol efektu)	Wiedza
1.	PS2_W03	zna w pogłębionym stopniu zasady działania instytucji i organizacji sektora pomocy społecznej podejmowane w przypadku występującego zjawiska przemocy;
2.	PS2_W10	zna w pogłębionym i rozszerzonym stopniu przyczyny i konsekwencje przemocy;
Umiejętności		
1.	PS2_U05	potrafi zastosować innowacyjne rozwiązania metodyczne w pracy z osobami doświadczającymi przemocy;
2.	PS2_U06	potrafi posługiwać się normami i zasadami prawnymi i etycznymi w celu rozwiązywania problemów i projektowania rozwiązań konstruujących system usług społecznych wspierających potrzeby osób doświadczających przemocy;
Kompetencje społeczne		
1.	PS2_K01	jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów osób doświadczających przemocy;

2.	PS2_K05	jest gotów do odpowiedzialnego zaangażowania w projektowanie i realizację różnych form działań pomocowych i innych form współpracy z różnymi instytucjami i organizacjami na rzecz osób doświadczających przemocy;
TREŚCI PROGRAMOWE		
<p>Kryzys – sposoby definiowania, fazy kryzysu, istota kryzysu; przemoc jako konkretny rodzaj kryzysu: charakterystyka zjawiska, mechanizmy przemocy domowej, koncepcje wyjaśniające przyczyny przemocy; skutki zdarzeń kryzysowych związanych z przemocą: dystres i eustress, istota stresu chronicznego, zespół stresu pourazowego (PTST), nietypowość reakcji dzieci i młodzieży na sytuację traumatyczną związaną z przemocą; model interwencji kryzysowej - zasady i etapy pomocy dorosłym ofiarom przemocy; relacja między ofiarą, sprawcą i ratownikiem (model Trójkąta Dramatycznego S. Karpmana); „syndrom zmęczenia pomocą” (tzw. zastępcza trauma interwentów kryzysowych); programy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców – cele terapii i ich skuteczność.</p>		